

Sähkökatkoihin ja sähköpulatilanteeseen varautuminen matkailualan yrityksille

Varaudumme erilaisiin häiriötilanteisiin, jotka voivat vaikuttaa tuntien tai jopa vuorokausien ajan. Matkailijoilla ei ole matkansa aikana samanlaista mahdollisuutta varautumiseen kuin paikallisille asukkaille. Pyydämmekin teitä pohtimaan seuraavia asioita oman toimintanne kohdalla sekä varautumaan matkailijoiden auttamisessa ja tiedottamisessa.

Sähköpulatilanteeseen varautumiseksi tulee käydä läpi seuraavat asiat

Sähkökatko voi olla oli erimittainen:

- lyhyt katko 1-3 tuntia
- keskipitkä 3-12 tuntia ja
- pitkä 12-24 tuntia

Palveluntuottajan ja matkailualalla toimivan yrityksen varautuminen seuraavien kysymysten avulla:

- Miten palveluntuottajana varaudutte mahdollisiin katkoihin? Millaisia suunnitelmia ja ohjeistuksia on eri mittaisten katkojen varalle? Onko henkilökuntanne tietoinen ohjeistuksesta?
- Miten ohjeistatte asiakkaitanne ennakkoon, katkon aikana ja sen jälkeen?
- Mitkä palvelut / toimipisteet / ravintolat ovat toiminnassa sähkökatkon aikana? Pystytekö toimimaan sähkökatkojen aikana ja palvelemaan asiakkaita läpi katkojen täysin tai osittain?
- Jos katko tulee ohjatun ohjelman tai käyntikohteen vierailun aikana, onko teillä toimintasuunnitelma?
- Jos varattu / suunniteltu ohjelmia tai käyntejä pitää perua äkillisesti, onko teillä toimintasuunnitelma tiedotukseen, jos sähkölaitteet eivät toimi?
- Miten ohjeistetaan ja tarkistetaan toiminta sähkö palautumisen jälkeen, onko teidän palveluissanne ja toiminnassanne asioita, joita pitää erityisesti huomioida?
- Jos kunnan toiminnat lakkaavat hetkellisesti ja esimerkiksi kaupat menevät kiinni, miten vesi- ja ruokahuolto toimii? Mikä on hotellin / majoituksen ”kotivara” matkailijoille?
- Mihin ohjaatte hankkimaan lisätietoa kriittisessä tilanteessa?

Riskejä sähkökatkon aikana

1. **Maksukortit eivät toimi. Ruokakaupat ja marketit sulkevat ovensa** nopeasti sähkökatkon alettua.
2. **Tiedonkulku vaikeutuu.** Puhelinliikenne toimii akkujen varassa, mutta kun akut loppuvat muutamassa tunnissa ja liikenne kuormittuu, niin verkkoliikenne estyy kokonaan.
3. **Sähkölukot ja huonehälytykset eivät toimi.** Sähkölukot toimivat noin kaksi tuntia akuston turvin. Akun loppuessa ovet menevät lukkoon tai ne jäävät auki asentoon. Tämä pitää selvittää ja tarvittaessa järjestää vartiointi.
4. **Vedentulo voi, asuinalueesta riippuen, lakata nopeastikin sähkökatkon alettua,** jonka vuoksi pitää varautua siihen, että vessaa ei voi vetää kuin kerran katkoksen alettua. Harkitkaa yrityksenne tarve bajamajoihin.
5. **Puhdasta juomavettä ja puhtaita kanistereita tai ämpäreitä** on hyvä pitää varastossa sähkökatkojen varalta. Hanavettä voi tulla normaalisti lyhyen (noin 2 tunnin) sähkökatkon ajan. Sähkökatkon aikana on kuitenkin hyvä välttää veden käyttöä, jotta viemärit eivät pääse tulvimaan. Etenkin pitkät sähkökatkot voivat aiheuttaa häiriöitä myös vesihuoltopalveluun. Miettikää, millainen on oma tarpeenne pullovedelle ja vesiastioille. Huomatkaa että hanavesi säilyy juomakelpoisena astiassa max. 3 vrk. Tarkemmin: <https://www.vvy.fi/ajankohtaista/uutiset/vesihuolto-ja-sahkokatkot/>
6. **Polttoaineen loppuminen.** Tilanteen pitkittyessä autoista, linja-autoista, takseista ym. julkisista kulkuneuvoista alkaa loppua polttoaine.
7. **Virtapiikit voivat mahdollisesti vioittaa tietoliikennelaitteita.** Tämä voi aiheuttaa ongelmia myös sähköjen palauduttua. Huomioi, että vaikka tietokoneilla työskentely on mahdollista niin kauan kuin akuissa riittää virtaa, voivat tietoliikenne- ja puhelinverkot toimia huonosti tai lakata toimista.
8. **Keskipitkä sähkökatko voi aiheuttaa mm. pakastinten sulamisen ja elintarvikkeiden pilaantumisen.**
9. **Kovilla pakkasilla lämpötila voi laskea merkittävästi,** jonka takia vesijohdot ja myös esimerkiksi eteisissä olevien ulko-ovien lämpöpuhaltimien nesteet voivat jäätyä. Pitkä sähkökatko tuo sitten jo laajemmin haasteita etenkin ympärivuorokautisissa kohteissa. Kiinteistöissä haasteita voi tulla myös siitä, että kaikki järjestelmät eivät palaudu katkon johdosta normaaliin tilaan, vaikka sähköt palaavat päälle. Kohteet, järjestelmät ja sähkölukot on hyvä tarkistaa aina sähkökatkon jälkeen.